

האיש מקדש פרק שני קידושין

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

א [מיי] פ"ד מהל' גירושין
הלכה כב טו"ש"ע אה"ע
סימן קל ספי"ד ד'
צב ב מיי פ"ט מהל'
גירושין הלכה לה
סמג ע"ין נ טו"ש"ע אה"ע
סימן קמ"א ספי"ד מט'
צב ג ד ה מיי פ"ח מהל'
אבות הל' ד טו"ש"ע
אה"ע סימן לח ספי"ד כה'
צד ו מיי"ש שם טור ש"ע
שם ספי"ד כו':

מוסף רש"י

גט פשוט. שטר
פשוט כעין שלנו שאינו
תפור ומקושר דלמקמ,
וכל שטרות קרוין גט
דלאמריין בעלמא וגט חוב
שאין בו אחריות, וכן
גטין וכן בשטרות מיי
דלאמריין בגמרא וגט חוב
חלוק בין גטין לשטרות
(רשב"ם ב"ב קס.). עדיין
מתוכי. בסוף השטר כמו
שאנו נוהגין לחתום מתוכי
מקושר עדיין
מאחוריו. כותב שטת
ומניח חלק בשטר שטת
הכתובה וסופלה על החלק
ותפר ואח"כ כותב שטת
ומניח שטת חלק וסופלה
על החלק ותפר לו כרעה
די מקום תורף השטת,
והעדים חתומין מבחוץ
כענין שפירשו אמוחלי
בגמרא ובלבד שלא יסו
קשריו מרובין מעדין,
דמתני' בגמ' גיטין (פ"א):
דכיה ליה קרת, ופוסק
אל שטר כתוב כולו כעין
פשוט ויהו הנקרא אלגנו
הפשוט שמתקשר אליו
הפסולות כל כפל וכל
כפיו עמנו ונראה מבחוץ
בין כפל לכפל כעין קמת
הקופר, וכן מוכח בגמרא
שהעדים החתומין על כל
קשר וקשר נקראין ונלחין
מבחוץ (שם ועיי' ש"צ צ"ח).
שניהם פסולים. שלא
נעשו כתיבן חכמים, ואם
גז מן הלקוחות, ואם
כאשה אינה מתגרשת
(שם). שיכול לעשותו
פשוט. לפשוט ולעשותו
פשוט, שקרב הפסולות
ויפחת השטר ויהיה פשוט
(שם). וה"ל לית ליה
מנהג המדינה. תמיהה,
אם רש"י"ג כל לומר שדין
פשוט ומקושר המפורשין
למ"ק א"ס יש מדינה שנהגה
לשנות דינם כענין אחר
הכל ממנהג המדינה, והלא
מ"ק נמי מורה בזה (שם
קמ"ה). באתרא דנהיגי
בפשוט כו'. אחת לפ"ט
בזה מנהג המדינה מ"ו
לפלוגי מ"ק ור"ש (שם).
דודאי קפידא. ואם גט
אשה פסול לגרש בו (שם).
מר סבר קפידא. ואח"כ
דמנהג המדינה בין פשוט
בין במקושר, בין דלמר
ליה בפשוט קפידא הוא
ויפסל המקושר, ורש"י"ג
סבר הכל כמנהג המדינה,
כלומר מראה מקום הוא
לו שאם טורח לו לכתוב
מקושר יכתוב פשוט, ומיהו
אם יכתוב מקושר טפי
ניתח ליה שהרי מנהג
המדינה כשיהיה (שם).
ממקום אחר פסול.
יתר מצוה עליו כרעה (שם).

שיכול לעשותו פשוט. פי' בקונטרס אי משום שיש אורח צדק שיטה
לשיטה כשפשוטו אין לחוש שיש קופרים הרבה שאינם
אומנים לסדר כתיבתן ומניחין אורח צדק השיטות ונראה דאפי' יש חלק
הרבה אין לחוש ואח"כ דגט קרע פסול ל' לא מיקרי קרע אלא כשיש
שיטות של חלק טפי מן העדים
החמומים זו אצל אס יש עדים
החמומים זו כשיטות של חלק לא
מיקרי קרע: **מאי מגודלת גדרת.**
פי' הקונטרס חשבה ומתוך שהיא
חשבה צעירי האנשים דכריה מקובלים
ורצונו חננאל פי' מגדלת שער כמו
מגדלת שער נשיא"א (מגינה דף ד':)
ומתוך שהולכת מצית לצית לקלוע
מספרת כל הדברים ממנה:

המתרגם פסוק בצורתו. פירוש
כמשמעותו כגון לא
תענה על ריב מתרגם לא תסביר
על דינא הרי זה גדאי דלדכרה
מצוה הוא להוציא הדין לאורה אלא
הכי מתרגם לא תמנע מלאלפא
למאן דמתצני מייך דנינא והמוסיף
עליו פי' בקונטרס שצא לומר הואיל
וניתן רשות להוסיף אוסיף אני
בכל מקום שארצה הרי זה מחרף
פירוש מצוה את השם משנה את
דכרי ומוקלוס שהוסיף לא מדעתו
הוסיף שהרי צעירי ניתן התרגום
ש' שגשגתה וחו' ויסקו דלאמר במגילה
(דף א.) ורצונו חננאל פירש"ט המתרגם
פסוק כלומר כגון ויראו את אלהי
ישראל (שמות כד) דמתרגם וחו' ית
אלהא דישאלא הרי זה גדאי דשכינה
מנש לא ראו דכתיב (שם לג) כי לא
יראני האדם וחי והמוסיף עליו (ה) דלמר
וחו' ית מלאכא דאלהא הרי זה מחרף
שמולה שצח המקום במלאך אלא הכי
מתרגמי' וחו' ית יקרא דאלהא דישאל':
לצנות

**וה"ל לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ל לסיפא הכי השתא התם אידי
ואידי דשבח ממוי"ן פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסיהם
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסיהם מי סברת
מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא לא ינחא
לי דשקלה מילי מינאי ואזלא נדיא קמי שיבבותיי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
יצד שיקרא ויתרגם יתרגם מרעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק
בצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגרף אלא מאי תרגום
יתרגום דידן והני מילי דא"ל קריינ' האבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיתבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי**

גט פשוט. העשוי כעין שלנו: **עדין מסוכו.** תחת הכתב: **מקושר.**
התם מפרש לה בצבא בתרא שתקוהו לכהנים שאין יכולין להחזיר
גרושותיהן וכשהיו כועסין הולכין אל הסופר דממהר לכתוב גט ונותנו
לה ומתחרט לאחר זמן תקנו להו מקושר שיש בו טורח לעשותו ואדהכי
והכי מייבצא דעמיה. מניח צראשו
שיטה חלק וכותב שיטה ושיטה חלק
וכותב שיטה וכן עד שלשה או
ארבעה או יותר שטיין חלק ויפול
חלק הראשון על הכתב ותופר וחוור
וכופל חלק השני על שיטת הכתב
שתחתיו ותופר וכן שלישי והעדים
חותמין מבחוץ בין קשר לקשר וילפיין
התם דגט פשוט עדין שנים מקושר
עדין שלשה וכל כפל וכפל קרוי קשר
ושלשה קשרין יש בו ואם צא להרבות
קשרים מרבה צעדים ואחר טופס
השטר כתוב דכרכו: **שניהם פסולין.**
שלא נעשו כתקון חכמים: **שיכול
לעשותו פשוט.** שלא לתפור הקשרים
ואם מפסיק אורח צדק שיטות העלויות
מה כזך וטעמא דת"ק מפרש התם
דקסבר אין יכול לעשותו
פשוט מפני שהמקושר והפשוט אין
מאותה שנה אלא משנה של אחריה:
הכל כמנהג המדינה. מקום שנהגו
בפשוט ועשאו מקושר מקושר ועשאו
פשוט פסול דכי עבדיה בעל שליח
לכתוב על מנהג המדינה הוא דשויח
וצהאי לא איירי תנאי קמאי אלא
כשאיינה במקום עדים והיינו דהויין
בה ות"ק לית ליה מנהג המדינה ומלא
פליג עליה צהאי: ומשני ודאי
פלוגתא אחריתא היא ומיהו צאתרא
דנהיגי כו': **ענין לי פשוט.** שליחות
קלה: **ועדו מקושר.** שליחות כבדה
רש"י"ג סבר מראה מקום הוא לו
דלמר די לך בפשוט וכי עבדו מקושר
הואיל ומנהג מדינה אף במקושר
כשר ותנאי קמאי פליגי עליה ואמרי
קפידא הוא דווקא אמר ליה לעשותו
פשוט: מראה מקום היא לו. שם
תמצאנו ולתנא קמא הוי קפידא אי
אופשי שתקבלנו אלא שם ואין זה
שלושה במקום אחר: **בשנה ממון.**
הוא דלמר ר"ש ל' דלע"פ שהטעה
מקודשת דמסתמא ינחא לה: **אבל
בשנה יוחסין.** על מנת שאני ממזר
ונמלא שהוא נתין לא ינחא לה בשבח
מפני שהוא מתגאה עליה: **מסאנא
רוב מרעאי.** מנעל גדול ממדת רגלי
איני חפיהה בו שאיני יכולה להלך בו

**וה"ל לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ל לסיפא הכי השתא התם אידי
ואידי דשבח ממוי"ן פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסיהם
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסיהם מי סברת
מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא לא ינחא
לי דשקלה מילי מינאי ואזלא נדיא קמי שיבבותיי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
יצד שיקרא ויתרגם יתרגם מרעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק
בצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגרף אלא מאי תרגום
יתרגום דידן והני מילי דא"ל קריינ' האבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיתבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי**

**וה"ל לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ל לסיפא הכי השתא התם אידי
ואידי דשבח ממוי"ן פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסיהם
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסיהם מי סברת
מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא לא ינחא
לי דשקלה מילי מינאי ואזלא נדיא קמי שיבבותיי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
יצד שיקרא ויתרגם יתרגם מרעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק
בצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגרף אלא מאי תרגום
יתרגום דידן והני מילי דא"ל קריינ' האבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיתבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי**

**וה"ל לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ל לסיפא הכי השתא התם אידי
ואידי דשבח ממוי"ן פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסיהם
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסיהם מי סברת
מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא לא ינחא
לי דשקלה מילי מינאי ואזלא נדיא קמי שיבבותיי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
יצד שיקרא ויתרגם יתרגם מרעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק
בצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגרף אלא מאי תרגום
יתרגום דידן והני מילי דא"ל קריינ' האבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיתבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי**

שהיא אינה רוצה להצביע במקום אחר (שם). ור"א מבשר. דסבר מראה מקום היא לו לטרוח וללכת בשבילה עד אותו מקום, ואם יתפרך ללכת

(א) צ"ב קמ, (ב) צ"ב
קסה. וס' נדפס על
הגליון רש"ל גרס אפי',
(ג) ולעיל מ"ח: וש"י,
(ד) צ"ב קסה. גיטין סה
(ה) ובכח"י טוסף: דלמריה,
(ו) מוספתא דקידושין פ"ב
ה"ג, (ז) ונקמן ע"ג,
(ח) [שם], (ט) ובכח"י
טוסף: הוא, (י) ובכח"י
וצר"ף טוסף: דכרי רבי
מאיר, (יא) ומו"י סוף
מגילה, (יב) כששניה רש"ל,
(יג) [בכח"י שצרי"ף: ר"ש
הטעה לשבח מקודשת
(יד) ובכח"י שצרי"ף
טוסף: כגון, (טו) ויהוה
ט, ס, (טז) ובמגילה וכן
בגמרא: לו: איתא מורש
זה מרגם וסוס שכל
אלו הפסוקים, (יז) רש"ל
ק' ותי"ע רש"י לעיל לג
שא"ל דיה מורת כהנים,
(יח) כריתות יג ע"ב
ד"ה [מדרשות], (יט) גיטין
פ"א ע"ג, (כ) וצ"ל אלא
שגשגתה, (כא) וי"א הגדול
ע"ך מרגם, (כב) וצ"ל
הלכתא דאי אמר מנה אלא
עד דמי הלכתא שהיא
משנה ותי. ועיין בצרי"ף.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה המתרגם
(ב) וכו' והמוסיף עליו
דמתרגם וחו':

מוסף תוספות

א. מקלפת שער הנשים.
רש"י מגינה ד ע"ב.

תוס' ר"י הזקן

מחלוקת בשבח ממון. אי
קפידא הוי או מראה
מקום הוא לו. אבל
שבח יוחסין. שאמרה
לשלוחה צא וקבל לי
קדושיך מפלוני שאבר
לי שהוא לוי ונמצא
כהן, אפילו ר"ש מודה
דקפידא הוי שזה ריעת
קצת בני אדם שאין רוצין
להתחבר עם גדול מהם
שמנהגם עליהם. מטא.
מנעל גדול ממדת רגלי
איני חפיהה. שקרא. כל
התורה. בצורתו. שבא
לחסר תרגום אנקלוס,
כגון לא תענה על
ריב [שמות כב, ב]
לא (תהרר) [ותהרין]
על דינא. מחרף. מביה
המקום ומשנה את דבריו
שמוסיף מרעתו. תרגום
דידן. של אוקלוס שהוא
מסוי כדאיתא במגילה ג,
אן ושום שכל זה תרגום
שחבחוהו וחוור הוא
יסדרו. קרא. משמע וידע
עשרים וארבעה בדרך.
הלכות. משנה. מדרש.
ור' יוחנן דאמר כמאן.
והלכתא בחזקיה דהוא
רביה דר' יוחנן. ועוד דהא
איפסיקא (ה) הלכתא כתבא
שגורא משנה ולא חשבין
תורה, אלמא תניא משמע
הלכתא ולא תורה.

